Regionshuset
Viborg
Koncernøkonomi
Hospitalsøkonomi
Skottenborg 26
8800 Viborg
Tlf. 87 28 50 00
www.regionmidtjylland.dk

Udgiftsstigningen fra 2007 til 2008 i Region Midtjylland set i forhold til udgiftsstigningen i andre regioner

3. august 2010

På mødet i Forretningsudvalget d. 18. maj 2010 blev der anmodet om en belysning af udviklingen i Region Midtjyllands udgifter fra 2007 til 2008. Anmodningen kom på baggrund af Indenrigs- og Sundhedsministeriets produktivitetsundersøgelse vedr. 2008, hvor det fremgår, at Region Midtjylland har en produktivitet, der – sammenholdt med de andre regioners produktivitetsudvikling – er relativt faldende. Region Midtjyllands relative produktivitetsindeks går således fra 104 i 2007 til 103 i 2008.

Tabel 1. Regionernes produktivitetsniveau 2007 og 2008

Region	Produktivitetsniveau 2007	Produktivitetsniveau 2008
Hovedstaden	96	96
Sjælland	100	98
Syddanmark	104	105
Midtjylland	104	103
Nordjylland	95	97
Hele landet	100	100

Kilde: Løbende offentliggørelse af produktivitet i sygehussektoren – fjerde og femte delrapport.

Forklaringen på den lavere produktivitetsudvikling er, at Region Midtjylland har en større stigning i de udgifter, der indregnes i produktivitetsopgørelserne end i de øvrige regioner og landsgennemsnittet.

De driftsudgifter, der indgår i produktivitetsanalysen, er tilrettede på en sådan måde, at der tilstræbes en ensartet opgørelsesmåde på tværs af regionerne, samtidig med, at udgifter, der ikke relaterer sig til hospitalsbehandling, ikke tælles med.

Det fremgår af tabel 2 nedenfor, at Region Midtjyllands tilrettede driftsudgifter stiger med 5,5 pct. fra 2007 til 2008, mens landsgennemsnittet ligger på 3,1 pct.

Tabel 2. Udvikling i produktionsværdi, udgifter og produktivitet for regionernes hospitaler fra 2007 til 2008

Region	Udvikling, 2007-2008, pct. Produktionsværdi	Udvikling, 2007-2008, pct. Udgifter (tilrettede)	Udvikling, 2007-2008, pct. Produktivitet	Produktivitetsniveau 2008
Hovedstaden	-0,5	2,3	-2,7	96
Sjælland	-0,6	2,2	-2,7	98
Syddanmark	0,3	2,3	-2,0	105
Midtjylland	-0,4	5,5	-5,6	103
Nordjylland	0,8	3,6	-2,7	97
Hele landet	-0,2	3,1	-3,2	100

Kilde: Bagvedliggende datamateriale til rapporten Løbende offentliggørelse af produktivitet i sygehussektoren – femte delrapport.

Region Midtjyllands tilrettede driftsudgifter stiger med 5,5 pct. fra 2007 til 2008, og opgjort i faste 2008-priser stiger de indregnede udgifter fra 9.397 mio.kr. til 9.915 mio.kr., dvs. med 518 mio.kr. jf. tabel 3 nedenfor.

Tabel 3. Udviklingen i de korrigerede, tilrettede driftsudgifter 2007-2008 (2008-p/l)

Region	De korrigerede tilrettede driftsudgifter, mio. kr.		Ændring 2007-2008	
	2007	2008	Mio. kr.	Pct.
Hovedstaden	15.871	16.232	362	2,3
Sjælland	5.651	5.776	125	2,2
Syddanmark	9.423	9.644	221	2,3
Midtjylland	9.397	9.915	518	5,5
Nordjylland	4.404	4.562	158	3,6
Hele landet	44.745	46.129	1.384	3,1

Kilde: Samme som tabel 1.

Væksten på 518 mio.kr. for Region Midtjylland fra 2007-2008 er en del højere end i de andre regioner.

Det vægtede gennemsnit af de 4 andre regioners udgiftsvækst fra 2007 til 2008 er 2,4 pct. Hvis Region Midtjylland har en vækst i de tilrettede udgifter svarende til gennemsnittet i de øvrige 4 regioner, vil det svare til en stigning i de tilrettede udgifter fra 2007 til 2008 på 230 mio.kr. Den vækst, der er særlig for Region Midtjylland, er med andre ord forskellen fra de 230 mio.kr. til de 518 mio.kr. jf. tabel 3, dvs. 288 mio.kr.

Regnskabsresultater sundhedsområdet 2007 og 2008

Som nævnt er de udgifter, der indgår i produktivitetsopgørelserne en delmængde af de samlede driftsudgifter på sundhedsområdet. Tabel 4 viser regnskabsresultaterne 2007 og 2008 for de enkelte regioner på sundhedsområdet excl. Sygesikringsmedicin.

Tabel 4. Udgifter til sundhedsvæsnet (ekskl. sygesikringsmedicin), mio.kr. 2008-P/L

	Udgifter til sundhedsvæsnet ekskl. sygesikringsmedicin (mio.kr., 2008-P/L)			
Region	**2007**	**2008**	**Forskel**	**Ændring (pct.)**
Hovedstaden	24.437	25.078	641	2,6
Sjælland	11.765	12.179	414	3,5
Syddanmark	16.011	16.809	798	5,0
Midtjylland	16.151	16.894	742	4,6
Nordjylland	7.890	8.234	344	4,4
I alt	**76.254**	**79.194**	**2.940**	**3,9**

Kilde: Regnskabstal fra Danske Regioner. Tallene er korrigeret for DUT-tilførsler

Det samlede regnskabsresultat excl. Sygesikringsmedicin 2007 og 2008 viser, at 4 regioner har nogenlunde ensartet stigningstakt fra 2007 til 2008. Region Hovedstaden har en lavere stigningstakt, hvilket er forventelig, da blandt andet hovedstadens bloktilskud reduceres årligt på grund af overgangsordningen i bloktilskuddet.

I tabel 5 nedenfor viser alene udgiftstallene 2007 og 2008 for sygehusdrift (incl. psykiatrien), dvs. udgifterne til praksissektoren er taget ud.

Tabel 5. Udgifter til sygehusdrift, mio.kr. 2008-P/L

	Udgifter til sygehusvæsnet (mio.kr., 2008-P/L)			
Region	**2007**	**2008**	**Forskel**	**Ændring (pct.)**
Hovedstaden	20.322	20.762	440	2,2
Sjælland	9.938	10.236	298	3,0
Syddanmark	13.436	14.112	677	5,0
Midtjylland	13.486	14.083	597	4,4
Nordjylland	6.636	6.946	311	4,7
I alt	**63.817**	**66.139**	**2.323**	**3,6**

Kilde: Regnskabstal fra Danske Regioner. Tallene er korrigeret for DUT-tilførsler

Det fremgår af tabel 5, at tendensen ikke ændrer sig, når man ser alene på udviklingen fra 2007 til 2008 i sygehusdriften frem for sundhedsområdet som helhed. Region Hovedstaden har som forventet en lavere vækst end i de øvrige regioner.

Det bemærkes, at der altid vil være forskelle i udgiftsvæksten fra 2007 til 2008, som kan forklares ved graden af budgetoverholdelse i de to år og overførsler af budget mellem de to år. F.eks. har en region et overskud i 2007, som bliver overført til 2008 vil dette i sig selv begrunde en procentvis større udgiftsvækst. Modsat hvis en region har et underskud i 2007, som bliver overført til 2008, vil dette i sig selv begrunde en mindre udgiftsvækst.

Den overordnede konklusion på de regnskabsmæssige udgiftsresultater i 2007 og 2008 og udviklingen heri er, at der ikke ses de store forskelle mellem regionerne, og at Region Midtjylland ikke skiller sig ud i forhold til de andre regioner.

Udgifter, der indregnes i produktivitetsopgørelserne

De udgifter, der indgår i produktivitetsopgørelserne i 2007 og 2008, fremgår af tabel 3. I 2008 er der indregnet udgifter vedrørende sygehusdrift på de somatiske sygehuse svarende til 46,1 mia. kr. I tabel 5 er vist de samlede henførte regnskabsmæssige driftsudgifter til sygehusdrift svarende til 66,1 mia. kr.

Forskellen mellem de to tal på 20 mia. kr. er dels, at psykiatrien indgår i de samlede regnskabsmæssige udgifter til sygehusdrift, og dels at der foretages en række andre korrektioner for udgiftstal, der indregnes i produktivitetstallene.

Der er tale om en ret kompleks tilretning af de regnskabsmæssige udgifter, der indregnes i produktivitetstallene.

Den ene del af tilretningen sker i henhold til konkrete retningslinier, som udstikkes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet i "Vejledning i dannelse af tilrettede driftsudgifter". I henhold til denne vejledning korrigeres bl.a. for udgifter til fællesudgifter på fælles konti, leasing- og huslejeudgifter, udgifter til andet end egen patientbehandling, udgifter til psykiatriske afdelinger på somatiske hospitaler (fordi de tilrettede udgifter også anvendes til at beregne DRG-taksterne for de somatiske patienter), m.v.

Den anden del af tilretningen sker i henhold til særlige, yderligere korrektioner, der alene gennemføres i forbindelse med produktivitetsanalyserne. Disse tilretninger er aftalt i den landsdækkende arbejdsgruppe om produktivitet. Der tilrettes her for bl.a.:

- Særlige organisationsforskelle på tværs af matrikler, der ellers kan fordreje produktivitetsresultatet i forkert retning
- Forskelle i opgørelsen af medicin på hhv. aktivitets- og udgiftssiden
- Udgifter til intern forskning

Korrektionerne er alt i alt omfatter ganske omfattende, og udgør til sammen et komplekst billede. Det kan derfor ikke udelukkes, at retningslinierne på marginalen kan tolkes forskelligt, når de enkelte regioner indberetter de tilrettede driftsudgifter.

Mulige forklaringer på væksten i de udgifter, der indregnes i produktivitetsopgørelser

Som nævnt har Region Midtjylland i faste priser en vækst fra 2007 til 2008 på 518 mio. kr., som igen er 288 mio.kr. større end gennemsnittet i de øvrige 4 regioner.

Der kan gives mulige forklaringer på denne forskel, men entydige forklaringer vil kræve et meget detaljeret kendskab til andre udviklingen i andre regioner.

For Region Midtjylland påvirkes udviklingen af to forskellige hold. Det ene er graden af budgetoverholdelse og budgetoverførsler på hospitalerne mellem de to regnskabsår. Det andet er, at der kan være marginale forskelle mellem regionerne i de udgiftstal, der indberettes til produktivitetsanalysen.

Graden af budgetoverholdelse og overførsler mellem budgetårene på de somatiske hospitaler.

Regnskabsresultatet for 2007 viser, at de somatiske hospitaler under ét har et overskud på 41 mio. kr. I 2008 har de somatiske hospitaler under ét et samlet merforbrug på 75 mio.kr. Overskuddet i 2007 er overført til budget 2008.

Overførslen fra 2007 til 2008 slår "dobbelt" igennem i forhold til udgiftsudviklingen i Region Midtjylland, og dermed også på produktivitetsudviklingen :

Udgifterne i 2007 er 41 mio.kr. lavere end budgetteret, og da der ikke var et tilsvarende samlet mindreforbrug i 2008, blev forbruget i 2008 tilsvarende 41 mio.kr. højere end det driftsbudget, der havde været gældende, hvis der ikke havde været overførsel fra 2007 til 2008. Der er altså en "dobbelteffekt" af mindreforbruget i 2007. Dette svarer til, at overførslen forklarer 82 mio. kr. af stigningen fra 2007 til 2008 i de tilrettede udgifter.

Hertil kommer så, at de somatiske hospitaler har et merforbrug på 75 mio. kr. i regnskab 2008. Sammenlægges de to effekter forklarer dette en stigning fra 2007 til 2008 i de tilrettede udgifter på 157 mio.kr. (=82 + 75 mio. kr.).

I forhold til den særlige høje vækst i Region Midtjylland på 288 mio. kr. tilbagestår dermed 131 mio. kr. som uforklaret.

Mulige marginale forskelle i indberetningen af udgifter til produktivitetsanalyserne.

I tabel 6 er vist regionernes realvækst i de regnskabsmæssige udgifter til hospitalsdrift fra 2007 til 2008, som den er beregnet i tabel 5. Dette tal er sammenholdt med den realvækst regionerne har i indberetningerne til produktivitetsanalyserne, som den er beregnet i tabel 3.

Tabel 6. Forskelle i de indberettede udgifter til sygehusvæsnet, mio.kr. 2008-P/L

	Ændring i udgifter fra 2007 til 2008 (mio.kr., 2008-P/L)			
Region	Regnskabs-resultatet	Tilrettede driftsud-gifter	Forskel	Andel af den samlede udgifts-vækst, der også genfindes i de tilrettede driftsudgifters vækst (pct.)
Hovedstaden	440	362	78	82
Sjælland	298	125	173	42
Syddanmark	677	221	456	33
Midtjylland	597	518	79	87
Nordjylland	311	158	153	51
I alt	**2.323**	**1.384**	**939**	**60**

Sammenholdes de to vækstal, så har regionerne samlet en realudgiftsstigning til hospitalsdrift fra 2007 til 2008 på 2.323 mio. kr., mens den driftsudgiftsstigning, der indregnes i produktivitetsanalyserne, stiger med 1.384 mio. kr. Af den samlede udgiftsvækst er der 939 mio. kr.,

der ikke bliver indregnet i produktivitetsanalyserne. Dette svarer til, at 60 % af den samlede realvækst til hospitalsdrift bliver indregnet i produktivitetsanalyserne.

Sammenligner man regionerne er der imidlertid markant forskel på, hvor stor en andel af realvæksten, der bliver indregnet i produktivitetsanalyserne. Region Midtjylland har med 87 % den højeste andel og Region Syddanmark har med 33 % den laveste andel. Alt andet lige vil regioner med en høj indberetningsandel få en større stigning i de udgifter, der indberettes til produktivitetsanalysen end de regioner, der har en mindre procentandel.

De store procentuelle forskelle tyder på, at der kan være forskelle mellem regionerne i indberetningen af udgifter til produktivitetsanalyserne. Disse forskelle kan være begrundet i forskellig konteringspraksis, forskellig forståelse af udgifter, der skal medtages og udgifter, der ikke skal medtages. Der skal kun marginale forskelle til for at forklare en nettoeffekt på 131 mio. kr.

Der kan ikke siges noget sikkert om, om det er Region Midtjylland, der i større omfang har justeret indberetningspraksis fra 2007 til 2008, eller om det er andre regioner, der i større omfang end Region Midtjylland har strammet indberetningspraksis fra 2007 til 2008.

Imidlertid tyder tallene på, at der er eller har været på marginalen en forskellig indberetningspraksis til produktivitetsanalyserne, som kan begrunde forskellene mellem regionerne.

Det bemærkes, at der også i de registrerede produktionsværdier kan være marginale forskelle i regionernes registreringer, jfr. tabel 2.

Region Midtjylland vil tage spørgsmålene op i den landsdækkende arbejdsgruppe om produktivitet med hensyn til, hvad der kan være årsagerne til de forskellige udviklingstendenser, herunder om vejledningen til tilretning af driftsudgifterne kan tolkes forskelligt fra region til region.